

SENTÈNCIA

Magistrats Srs.

Jean Marie FERRANDEZ   )
Concepció BARON MORA   )
Jacques RICHIARDI   )

A la vila d'Andorra la Vella, sis de setembre del dos mil dos.

VIST en judici oral i públic pel Molt Il·lustre Tribunal de Corts, la causa núm. TC 130-1/98, seguida pel presumpte delictes de lesions per imprudència, contra X. R. D. L. P., de nacionalitat espanyola, nascut a Barcelona (Espanya) el dia 1 de desembre de 1969, fill de Josep i de Carme, solter, administratiu; defensat pel Lletrat Sr. Salvador Ramèntol; havent sigut part acusadora el Ministeri Fiscal representat pel Sr. Carles Fiñana, acusador particular el Lletrat Sr. Jordi Segura en representació del Sr. J. N. D. i de la Sra. N. A., pares del menor A. D. que també representa; i actuant de Ponent la Magistrada Sra. Concepció Baron Mora, havent estat designat pel Tribunal com a Ponent de la redacció de la sentència el Magistrat Sr. Jacques Richiardi.

RESULTANT: que son fets provats que el 9 de febrer de 1997, en el marc de l'estada organitzada per l'empresa francesa de vacances A., A. D., nascut el 11 de setembre de 1984, s'iniciava a l'estació d'esquí de Soldeu-El Tarter a la pràctica del surf en companyia d'altres quatre joves d'entre 12 i 15 anys d'edat, vigilats per V. D., titulat a França del diploma nacional d'aptituds per les funcions d'animador, anomenat B..

Durant les primeres hores del matí, el grup efectuava tres baixades per una pista de categoria verda.

Vers les 12 hores, baixava per primera vegada per la pista anomenada "Esquirol Nou" de categoria blava i que aquell dia disposava de neu dura, pista que era freqüentada com de costum per nombrosos esquiadors i surfistes i especialment per principiants.

Mentre que els altres membres del grup s'havien parat al costat de la protecció que separava aquesta pista de la que estava reservada a la competició, per esperar A. D. que s'havia quedat una mica retardat, aquest darrer fou colpit per una esquiadora i caigué a terra a una quinzena de metres després del canvi de pendent lleugerament accentuat degut a la configuració natural del terreny, que molestava la visibilitat dels usuaris de la pista que la baixaven, sense que hi hagués senyalització.

Començava a aixecar-se per tal de reintegrar-se al grup quan fou colpit molt violentament per l'acusat X. R. D. L. P., nascut el dia 1 de desembre de 1969, de nacionalitat espanyola i sense antecedents penals, esquiador de molt bon nivell que baixava per aquest indret la pista en línia recta i a gran velocitat per tal d'efectuar un salt per raó del canvi de rasant.

Per la violència del xoc, A. D. fou projectat a uns 5 o 6 metres i quedà inconscient.

Fou evacuat pels serveis de socors que intervingueren ràpidament, en helicòpter vers l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell a Andorra la Vella, des d'on degut a la gravetat del seu estat fou traslladat a l'hospital de Purpan a Toulouse (França).

Les seves lesions necessitaren un temps de curació d'un any i 9 dies segons l'informe mèdic final del Dr. Joan Carles VIDAL VIDAL que posava de relleu una IPP de 10'5 % i qualificava el pretium doloris de moderat a mitjà (3'5/7) i el perjudici estètic lleu (2/7).

RESULTANT: que el Ministeri Fiscal estima que els fets no son constitutius d'il·lícit penal respecte de l'encausat X. R. D. L. P..

No formula per tant acusació contra aquest darrer i sol·licita la seva lliure absolució i l'arxiu de les actuacions.

En l'acte del judici oral eleva a definitives les seves conclusions provisionals mantenint que la qüestió de la velocitat de l'acusat es relativa, que no hi ha cap certesa i que fos quina fos la velocitat, l'infant no podia ser vist i constituïa un obstacle insalvable.

RESULTANT: que l'acusació particular en representació d'A. D. i dels seus pares J. N. D. i N. A., exposa els fets següents:

En data 9 de febrer de 1997 vers les 12 hores, el menor A. D. de 12 anys d'edat, es trobava esquiant, practicant la modalitat de surf a l'estació d'esquí de Soldeu-El Tarter, concretament a la pista anomenada "Esquirol Nou", de dificultat blava, junt amb un grup de 4 altres joves i el seu responsable V. D., de l'empresa de vacances francesa A..

Dita pista seguint la classificació establerta pel Reglament de Seguretat en les Pistes d'Esquí de l'any 1979 (f. 109), és qualificada de fàcil i per tant freqüentada per nombrosos esquiadors debutants com el menor precitat el qual, subsegüent a una primera caiguda es trobava aturat de genolls a terra -o de peu lliscant molt lentament i perpendicularment per la pista a fi de reunir-se amb la resta del grup que l'esperava uns metres més avall- quan fou col·lidit per X. R. D. L. P., el qual baixava per la mateixa pista en línia recta i a gran velocitat, segons ho presencià el monitor J. F. R. des del telecadira anomenat "Pi de Mig Dia".

L'esmentat Sr. X. R. D. L. P. no pogué, malgrat ser un esquiador expert com ell mateix ho ha manifestat, degut a la velocitat que portava, excessiva i inadequada pel tipus de pista de nivell baix on esquiava i pel lloc concret de l'accident, de visibilitat reduïda, dominar els seus moviments ni evitar, a la recepció del salt que realitzà en arribar al mencionat canvi de rasant, col·lidir metres més enllà col·lidir contra el cos del menor que patí lesions greus que han tardat en consolidar-se 1 any i 9 dies segons informe del servei de medicina legal i forense.

Qualifica els fets de delictes major de lesions per imprudència previst per l'article 197 del Codi Penal, del que n'és responsable X. R. D. L. P. en concepte d'autor, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal.

Demana que s'imposi a l'acusat la pena d'amonestació privada.

En concepte de responsabilitat civil, formula les reclamacions següents:

1.) Despeses diverses i pèrdua de salari:

- hotel al Principat . 810 FF.
- Telèfon: 1111'24 FF.
- Lloguer d'un televisor durant l'hospitalització a França: 90 FF.
- Roba i material d'esquí malmesos: 2.645 FF.
- Curs particular del menor: 8320 FF.
- Pèrdua de salari de N. A.: 7182'48 FF.

2.) Despeses dels 3 desplaçaments per comparèixer davant del Sr. Batlle Instructor, del metge forense i a la vista oral: 150.000 pessetes.

3.) ITT d'un any i 9 dies per un estudiant: 748.000 pessetes.

4.) Perjudici estètic lleuger: 400.000 pessetes.

5.) IPP del 10'5%: 1.890.000 pessetes.

6.) Pretium doloris moderat a mitjà: 1.000.000 de pessetes.

7.) Perjudici escolar per raó de la impossibilitat pel menor d'assistir a classe durant la meitat de l'any escolar: 300.000 pessetes.

Sol·licita una reserva d'accions per les despeses futures recordant que l'informe mèdic constata la intervenció quirúrgica que podria haver de sofrir A. D. per raó dels seus problemes oculars.

En l'acte del judici oral eleva a definitives les seves conclusions provisionals.

RESULTANT: que la defensa de X. R. D. L. P., observa primerament que el concepte de velocitat es molt relatiu i que en el present cas, la velocitat era necessària per aconseguir gràcies a la inèrcia a creuar el pla de Riba

Escorxada sense haver de caminar, raó per la qual l'acusat va agafar una trajectòria dreta després d'haver verificat l'absència d'esquiadors davant d'ell.

Pretén que la causa de l'accident no resideix en la velocitat de l'acusat sinó en el fet que el jove A. D. es trobava sota el canvi de rasant, parat en posició d'agenollat o d'assegut, fora de la vista dels esquiadors que baixaven.

Afegeix que l'acusat constatà la presència de l'infant des seguida després del canvi de rasant sense possibilitat de fer cap maniobra d'esquivament.

Contesta que l'acusat hagués passat el canvi de rasant efectuant un salt i precisa que el que sembla ser un salt pels testimonis, era en realitat una temptativa instintiva i desesperada d'evitar la col·lisió.

Conclou a que l'accident fou un fet fortuït afirmant que si hi hagués culpa, seria del jove A. D. que s'ha quedat assegut o agenollat sota el canvi de rasant fora del camp de visió dels altres esquiadors o també del seu acompanyant, V. D., que hauria hagut de fer marxar l'infant ràpidament o assenyalar la seva presència per crits o gests.

Demana la lliure absolució del processat.

Subratlla que les víctimes poden ser indemnitzades per la via civil per l'empresa A., responsable de l'estada que es trobava coberta per una assegurança o pels Fons de Garantia en base a les disposicions legals franceses.

En l'acte del judici oral, eleva a definitives les seves conclusions provisionals.

CONSIDERANT: que els fets declarats provats són constitutius del delictes major de lesions per imprudència previst per l'article 197 del Codi Penal.

En termes de l'article 2 de les normes de conducta per a tots els usuaris de les pistes d'esquí, imposades per la Federació Internacional d'Esquí, tot usuari de pistes ha d'adaptar la seva velocitat i conducta a les seves capacitats personals, així com a les condicions generals del terreny; del temps, a l'estat de la neu i al nombre de persones que hi ha a les pistes.

En el present cas, l'accident del 9 de febrer de 1997 es va produir a la estació del Soldeu-El Tarter a la pista anomenada Esquirol Nou, classificada blava segons la classificació establerta pel Reglament de Seguretat en les pistes d'esquí de l'any 1979; es tractava en conseqüència d'una pista qualificada com a fàcil, practicada per nombrosos esquiadors o surfistes principiants és a dir usuaris susceptibles de caure freqüentment i en tots llocs, sigui una pista que exigia vigilància accentuada per part dels practicants més

experimentats, de forma a evitar les col·lisions o prevenir els comportaments de risc.

La gran velocitat de l'acusat que afavoria la neu dura, al lloc de l'accident, queda establerta per diversos elements.

Així J. F. R., monitor d'esquí i per tant persona particularment qualificada per donar una apreciació crítica sobre l'accident d'autes, que es trobava al telecadira "Pi de Mig Dia", a 60 metres del grup de joves i veia perfectament els llocs, va testimoniar davant dels Serveis de Policia i davant del Batlle Instructor haver constatat que el processat baixava a gran velocitat, en línia recta, dirigint-se directament vers el grup, arribant al canvi de rasant que ell mateix sabia que tapava la visibilitat vers la part de baix i sortir volant per raó de la velocitat que portava, abans de colpir violentament al moment de la recepció un dels joves que es trobava parat al mig de la pista, projectant-lo a uns 5 o metres.

V. D., animador diplomat responsable del grup de 5 joves, va afirmar als Serveis de Policia, al Batlle Instructor i a l'acte de la vista oral, que l'acusat esquiva a gran velocitat, precisant encara més en la seva segona declaració que en el canvi de rasant, havia efectuar un salt i mentre es trobava encara en l'aire, havia colpit violentament amb el seus genolls o els seus esquís el cap d'A. D. que començava a aixecar-se després d'una caiguda consecutiva a un primer cop contra una esquiadora.

G. M., que no havia estat escoltat durant el procediment, declarà a l'audiència que es trobava a dalt, havia vist bé la escena i havia constatat que l'acusat anava molt ràpid, especialment en comparació amb els altres esquiadors, i havia despegat abans de colpir A. D. que s'estava aixecant.

La violència del xoc confirma aquests tres testimoniatges ja que independentment de la projecció d'A. D. a varis metres, aquest darrer va rebre les ferides següents segons informe mèdic: fractura frontal amb discret pneumatocèle; hemorràgia meníngia, ferida contusa en barbata, fractura de l'incisiu superior dret.

X. R. D. L. P., esquiador de molt bon nivell ha admès que desitjava agafar velocitat per tal d'arribar al Pla de Riba Escorxada amb la seva pròpia inèrcia, sense haver de caminar o d'utilitzar els seus bastons per arribar-hi, raó per la qual seguia una línia recta.

Altrament, la configuració particular del lloc demanava la més gran prudència, malgrat l'absència de senyalització a l'època de l'accident; no es tractava d'una zona perillosa com ha conclòs en el seu informe de data 23 de setembre de 1997 l'expert V. B., designat pel Batlle Instructor i com ho demostren les fotografies preses pels Serveis de Policia; no obstant, l'existència del canvi de rasant existent en aquell indret, que feia difícil o sigui prohibia la visió vers la part de baixa, en un indret de la pista, necessitava dels usuaris una aproximació a velocitat moderada, de manera a poder verificar

l'eventual presència d'un esquiador o surfista caigut a terra i dissimulat a la vista i a adoptar en aquest cas un comportament adquat; aquesta configuració de risc explica que després de l'accident, els serveis tècnics de l'estació hagin col·locat en aquest indret una senyalització que obliga a reduir la velocitat.

Finalment el processat ha reconegut que abans d'arribar al canvi de rasant, havia constatat varis usuaris parat a l'esquerra de la pista, a costat d'una protecció, sigui un situació permetent de pensar a un grup susceptible d'esperar algun dels seus membres que hagi caigut.

Es pot concloure, en conseqüència que X. R. D. L. P. ha comès una falta d'imprudència al no adaptar la seva velocitat a les circumstàncies del lloc, falta a l'origen de les lesions sofertes per A. D. que han tardat 1 any i 9 dies en curar.

CONSIDERANT: que el processat ha d'ésser declarat responsable penalment del delictes major en concepte d'autor per haver realitzat personalment l'acte punible, per aplicació dels articles 14 i 15 del Codi Penal.

CONSIDERANT: que no concorren circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, però s'ha de tenir en compte per l'apreciació de la pena dels criteris de l'article 53 del Codi Penal i especialment de la manca d'antecedents penals.

CONSIDERANT: que en concepte de responsabilitat civil el processat ha d'ésser condemnat, per aplicació de l'article 66 del Codi Penal, a reparar les conseqüències indemnitzables de l'accident de que ha estat declarat culpable.

Sobre la base dels elements d'apreciació donats per l'informe mèdic i en funció dels diversos justificants aportats, el perjudici sofert per A. D. i els seus pares ha d'ésser fixat de la següent manera:

- ITT d'un any i 9 mesos indemnitzada sobre la base de la meitat del salari mínim pel fet de la condició d'estudiant del perjudicat: 4.435'47 Euros.
- IPP d'un grau de 10'5% (parèsia dels múscles oculars grans oblicus que provoquen visió doble que impedeix fixar la mirada de prop; neuropatia òptica que provoca alteració del camp visual; fractura d'un incisiu) en un noi jove de 17 anys: 9.616'19 Euros.
- Pretium doloris moderat a mitjà (3'5/7), 7 dies de coma, 12 dies a cures intensives, 40 dies d'ingrés hospitalari, sessions de fisioteràpia durant 4 mesos: sessions d'ortofonia durant 8 mesos: 6.010'12 Euros.
- Perjudici estètic lleuger (2/7), descens de la parpella esquerra que no es visible a una distància de 3 metres; cicatriu sota el mentó de 3 centímetres, en forma de mitja lluna, lleugerament sobre elevada d'un color rosa-violeta) : 1.202'02 Euros.

- Despeses diverses i pèrdua de salari:

Hotel al Principat: 123'48 Euros.

Telèfon: 121'96 Euros.

Lloguer d'un televisor durant l'hospitalització: 13'72 Euros.

Cursos particulars: 1.263'38 Euros.

Desplaçaments per comparèixer a les citacions i a la vista oral: : 901'52 Euros.

Pèrdua de salari de la mare durant els mesos d'abril, maig i juny de 1997 consecutiu a l'hospitalització i als cuidados d'A. D.: 1.094'96 Euros.

Altrament, el perjudici escolar invocat no apareix fonamentat en la mesura que A. D. no ha perdut cap curs escolar a rel de l'accident i no ha quedat provat una repercussió indemnitzables sobre la seva escolaritat.

Tanmateix, no es necessari fer reserva d'accions respecte de les despeses que ocasionarà a les víctimes d'una eventual intervenció quirúrgica d'A. D. ja que en aital cas, aquestes podran formular una nova reclamació sense que el Tribunal s'hagi de pronunciar sobre la reserva de drets sol·licitada.

CONSIDERANT: que el processat ha d'ésser condemnat al pagament de les despeses processals de conformitat amb les disposicions dels articles 73.4 del Codi Penal així com els 174 i 175 del Codi de Procediment Penal.

VIST les disposicions legals aplicables al present cas, el Molt Il·lustre Tribunal de Corts,

F A L L E M : que hem de condemnar i condemnem X. R. D. L. P., com autor responsable del delicte major de lesions per imprudència, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a una AMONESTACIÓ PRIVADA i al pagament de les despeses processals causades.

En concepte de responsabilitat civil, es condemna X. R. D. L. P. a pagar la suma de 21.263'80 Euros en reparació del perjudici sofert per A. D. i la de 3.505'30 Euros als esposos J. N. D. i N. A. en reparació del perjudici sofert per aquests.

Així per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.